

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI.411.004.02.2016
S/16/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

- tekst jednolity -

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	S/16/006 – Prawidłowość przeprowadzania konsultacji społecznych przy budowie obwodnicy Nowy Korczyn - Borusowa
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2014 r. do dnia zakończenia kontroli.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Kielcach.
Kontroler	Zdzisław Kałamaga, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LKI/88/2016 z dnia 21 października 2016 r. [dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Nowym Korczynie)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zagaja Paweł – Wójt Gminy Nowy Korczyn (dalej: Wójt [dowód: akta kontroli str. 3]

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Realizując zadania objęte kontrolą, Wójt podawał do publicznej wiadomości informacje o wszystkich etapach postępowania związanych z przygotowaniem budowy obwodnicy Nowy Korczyn-Borusowa, w tym także o możliwościach składania przez zainteresowanych pisemnych wniosków, uwag i zastrzeżeń. Publikacja ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy, a także na stronach internetowych i organizowane z udziałem inwestora, tj. Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich spotkania z mieszkańcami, pozwoliły na uzyskanie od mieszkańców opinii na temat tej inwestycji, a w szczególności przebiegu planowanej obwodnicy. W toku konsultacji społecznych, mieszkańcy wyrazili sprzeciw, aby droga była budowana w wariantcie preferowanym przez inwestora, proponując m.in. przeniesienie obwodnicy na zachodnią część Nowego Korczyna i Borusowej oraz budowę estakady zamiast nasypów. Pomimo takiej opinii, Wójt wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia, opierając się na dokumentacji opracowanej przez biuro projektowe. Na skutek odwołań wniesionych m.in. przez mieszkańców gmin Nowy Korczyn i Gręboszów, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Kielcach w dniu 7 czerwca 2016 r. (sygn.: OŚ-60/1426/100/2016), uchyliło ww. decyzję organu I instancji w całości i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia. Samorządowe Kolegium Odwoławcze zwróciło m.in. uwagę, że w uzasadnieniu uchylonej decyzji Wójt Gminy Nowy Korczyn *nie wziął pod uwagę i nie uwzględnił uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa*, nie przedstawił społeczności lokalnej wszystkich okoliczności sprawy, nie wyjaśnił rzetelnie wszystkich spornych kwestii, nie wskazał także konkretnych i faktycznych przyczyn odstąpienia inwestora od realizacji inwestycji w innym wariantcie. W ocenie Samorządowego Kolegium Odwoławczego, w świetle powyższych okoliczności, zapewnienie udziału społeczeństwa w omawianym postępowaniu miało charakter pozorowany.

¹Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmierne utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

Najwyższa Izba Kontroli nie kwestionuje dopełnienia przez Wójta obowiązku przeprowadzenia konsultacji społecznych, zwraca natomiast uwagę, że sposób realizacji tego zadania – co podniosło także w uzasadnieniu decyzji z dnia 7 czerwca 2016 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze – ograniczył się do wypełnienia wymogów formalnych udziału społeczeństwa w postępowaniu.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, jakkolwiek procedura prowadzenia konsultacji społecznych nie została normatywnie uregulowana, to biorąc pod uwagę ratio legis przepisów kreujących instytucję udziału społeczeństwa w postępowaniu administracyjnym – zasadą powinno być prowadzenie go w sposób gwarantujący merytoryczne odniesienie się organu prowadzącego postępowanie do opinii społeczności lokalnej, w szczególności z poszanowaniem wymogów określonych w art. 80 ust. 1 pkt 3 i art. 85 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.² (dalej: ustawa o udostępnianiu informacji.)

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Planowana droga, przebiegając po nowym śladzie, ma być odcinkiem drogi wojewódzkiej nr 973 i stanowić jednocześnie obwodnicę miejscowości Nowy Korczyn i Borusowa (woj. małopolskie).

Investycja jest zlokalizowana w województwie świętokrzyskim na terenie Gminy Nowy Korczyn i dla części wariantu alternatywnego Gminy Opatowiec a w województwie małopolskim na terenie Gminy Gręboszów.

Na terenie województwa świętokrzyskiego przedmiotowy odcinek drogi wojewódzkiej nr 973 przebiega przez miejscowość Nowy Korczyn i kończy swój bieg na rzece Wiśle w miejscu przeprawy promowej, natomiast w województwie małopolskim w stanie istniejącym przebiega przez miejscowości Borusowa, Hubenice, Kozłów.

Investycja obejmuje budowę jednojezdniowej drogi klasy GP o długości około 8,9 km, wraz z drogami dojazdowymi oraz skrzyżowaniami o szerokość pasa drogowego min. 25,00 m i szerokości jezdni 7,0 m (2x3,5 m) wraz z opaskami bitumicznymi i utwardzonymi poboczami

[dowód: akta kontroli: płyta CD str. 3]

Wójt, na pytanie dotyczące posiadanych dokumentów opracowań i koncepcji przebiegu ww. drogi z lat wcześniejszych poinformował, że urząd gminy posiada skan decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanej 20 czerwca 2011 r. przez Wójta Gminy Gręboszów w sprawie budowy przeprawy mostowej z dojazdami przez rz. Wisłę.

W ww. decyzji zapisano m.in., że *planowane przedsięwzięcie polega na budowie przeprawy mostowej przez rzekę Wisłę łączącej miejscowości Borusowa i Nowy Korczyn wraz z korektą odcinka drogi wojewódzkiej 973 (...) polegające na miejscowym dostosowaniu istniejącego przebiegu najazdów na obiekt mostowy i przebudowę połączenia z drogą krajową DK 79. Istniejąca przeprawa promowa zostanie zlikwidowana, a w jej miejsce wybudowany zostanie most pomiędzy wałami Wisły, aż do włączenia w kierunku północnym do drogi krajowej DK79 Sandomierz - Kraków.*

W załączniku do tej decyzji zapisano m.in., że dla tego przedsięwzięcia opracowano cztery warianty przebiegu korekt przebiegu drogi wojewódzkiej DW 973

[dowód: akta kontroli: str. 4-5, 7-23]

² Dz. U. z 2016 r., poz.353

Wójt poinformował, że w roku 2007, kiedy był radnym Rady Gminy w Nowym Korczynie *odbywały się dyskusje na temat budowy mostu. (...). W tej sprawie było również podpisane (...) porozumienie pomiędzy marszałkami województwa świętokrzyskiego i małopolskiego w sprawie budowy mostu na rz. Wiśle, a po obu stronach (...) jest determinacja, żeby zlecić przygotowanie dokumentacji projektowej, aby mógł być on jednym z pierwszych do zaangażowania w nową perspektywę finansową na lata 2014-2020, być może w program Rozwój Polski Wschodniej.*

[dowód: akta kontroli: str. 4-5, 24-26]

Sprawa budowy mostu na rzece Wiśle³ była przedmiotem wspólnego posiedzenia Zarządów Województwa Świętokrzyskiego i Małopolskiego, które odbyło się 9 lipca 2012 r. Ustalono m.in., że *naależy zlecić przygotowanie dokumentacji projektowej, by ten projekt mógł być jednym z pierwszych do zaangażowania w nową perspektywę finansową na lata 2014-2020.* Opracowaniem koncepcji obiektu oraz uzyskaniem decyzji środowiskowej ma się zająć Małopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich, koszty budowy mostu obciążą obydwie urzędy marszałkowskie, a drogi dojazdowe wybuduje każdy w swoim zakresie. Jak poinformował Wójt, *odbywało się wiele spotkań z inicjatywy zarządów dróg wojewódzkich z Kielc i Krakowa, między innymi w Tarnowie, Kielcach, Busku-Zdroju, na których inwestor zapoznawał z koncepcją przeprawy mostowej*

[dowód: akta kontroli: str. 4-5, 25-26]

Porozumienie w sprawie wspólnego zadania inwestycyjnego – budowy przeprawy mostowej na rzece Wiśle zostało podpisane przez marszałków województw świętokrzyskiego i małopolskiego 31 października 2013 r. Umożliwiło to rozpoczęcie przygotowań do zadania inwestycyjnego „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 973 na odcinku Busko-Zdrój – Nowy Korczyn – Borusowa wraz z budową przeprawy mostowej na rz. Nidzie i na rz. Wiśle. Zadanie obejmowało m.in. opracowanie wielowariantowej koncepcji rozbudowy drogi wojewódzkiej wraz z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, opracowanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego oraz opracowanie Studium Wykonalności.

[dowód: akta kontroli: str. 4-5, 27-34]

Wójt wyjaśnił, że *instytucje zewnętrzne takie jak: Urząd Marszałkowski, Starostwo powiatowe, Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich, Świętokrzyski Zarząd Melioracji itp. nie zgłaszały się o opinię dot. przebiegu obwodnicy. Jedynie podczas spotkań (wyżej opisanych) inwestor zapoznawał zgromadzonych ze swoimi propozycjami, rozwiązaniami przebiegu przeprawy mostowej. Nie mamy korespondencji, ale wiemy, że uzgodnienia dot. warunków prowadzenia inwestycji na tym terenie⁴ prowadził pełnomocnik inwestora w zakresie terenu zalewowego z uwzględnieniem przebiegu obwodnicy z odpowiednimi instytucjami, poszczególnymi zarządcami.*

[dowód: akta kontroli: str. 6]

W Karcie Informacyjnej Przedsięwzięcia *Obwodnica miejscowości Nowy Korczyn – Borusowa w ramach zadania: Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 973 na odcinku Busko-Zdrój – Nowy Korczyn – Borusowa wraz z budową przeprawy mostowej na rzece Nidzie oraz rzece Wiśle* (dalej: KIP) opracowanej przez Promost Consulting w październiku 2014 r. na rzecz Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Kielcach (dalej: ŚZDW) będącego inwestorem, zaproponowano następujące warianty budowy obwodnicy:

³ Budowa mostu na rz. Wiśle jest kluczowym elementem całej inwestycji. Droga o której mowa w wystąpieniu stanowi „dojazd” do mostu, będący jednocześnie obwodnicą Nowego Korczyna.

⁴ Teren inwestycji jest położony na obszarze zalewowym Wisły i Nidy.

Wariant nr 3 (preferowany)⁵ – wariant wschodni obwodnicy Nowy Korczyn – Borusowa.

Trasę projektowanej obwodnicy zaprojektowano całkowicie omijając specjalnie chroniony obszar Ostoja Nidziańska, kierując się zasadą minimalizacji przebiegu przez obszary zagrożone wystąpieniem powodzi z jednoczesnym uniknięciem wyburzeń budynków.

W miejscowości Podzamcze projektowaną obwodnicę usytuowano równolegle do istniejącej drogi gminnej. Wskazana lokalizacja pozwala na niedzielenie pól na dwie osobne części a istniejąca droga gminna może również spełniać rolę drogi dojazdowej. Na terenie Gminy Gręboszów na znacznym odcinku droga przebiega wzdłuż pól uprawnych, przez co uniknięto niekorzystnego podziału nieruchomości.

Wariant racjonalny alternatywny nr 1 - wariant zachodni obwodnicy Nowy Korczyn – Borusowa.

Trasę projektowanej obwodnicy zaprojektowano kierując się zasadą minimalizacji zbliżeń do zabudowy zagrodowej, co wiąże się z koniecznością największej ingerencji w obszary Natura 2000 i obszary zagrożone wystąpieniem powodzi spośród wszystkich 3 wariantów.

Wariant racjonalny alternatywny nr 2A - wariant zachodni obwodnicy Nowy Korczyn – Borusowa.

Trasę projektowanej obwodnicy zaprojektowano kierując się zasadą minimalizacji przebiegu przez obszary Natura 2000 i obszary zagrożone wystąpieniem powodzi. Jednocześnie w miarę możliwości uniknięto zbliżeń do zabudowy zagrodowej.

Dla ww. wariantów dokonano analizy gdzie określono następujące kryteria i przyjęto na zasadach eksperckich wagi: środowiskowe, przebieg przez obszary rolnicze o najwyższej kategorii ochrony, przebieg przez tereny zalewowe, ilość budynków do wyburzenia, przebieg przez tereny leśne, przebieg przez obszary NATURA 2000, techniczne i funkcjonalne, długość trasy, krętość drogi, kolizje z infrastrukturą niezwiązaną z drogą (linie energetyczne), ekonomiczne, powierzchnia zajętości terenu pod pas drogowy, koszt obiektów mostowych i koszt drogi.

W wyniku przeprowadzenia ww. analizy ŚZDW wybrał jako najkorzystniejszy dla środowiska wariant nr 3 (preferowany)

[dowód: akta kontroli: płyta CD str. 34-35]

Przedmiotowe zadanie zaliczono do przedsięwzięć, dla których – zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 60 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko⁶ może być wymagane wykonanie raportu o oddziaływaniu na środowisko, a zakres planowanych prac związanych z przedmiotową inwestycją będzie realizowany zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku.

[dowód: akta kontroli: płyta CD]

Na wniosek ŚZDW, Wójt postanowił przeprowadzić konsultacje społeczne dotyczące wariantów przebiegu drogi. W tym celu, 22 sierpnia 2014 r. wydał „Ogłoszenie o konsultacjach społecznych”, których *celem było zebranie uwag i wniosków społeczeństwa oraz innych zainteresowanych stron odnośnie założeń do zadania „Opracowanie wielowariantowej koncepcji programowo przestrzennej dla*

⁵ Określenie „preferowany” występowało we wszystkich dokumentach dotyczących zaproponowanych wariantów przebiegu obwodnicy

⁶Dz. U. z 2016 r., poz. 71

zadania pn. *Rozbudowa Drogi Wojewódzkiej nr 973 na odcinku Busko-Zdrój – Nowy Korczyn – Borusowa wraz z budową przeprawy mostowej na rz. Nidzie oraz Wiśle, w tym przede wszystkim wariantów trasy obwodnicy miejscowości Nowy Korczyn*”.

Załącznikiem do ww. ogłoszenia były *rozwiązania koncepcyjne (...) opracowane na ortofotomapach* oraz formularz wniosków, uwag i zastrzeżeń zawierający imię i nazwisko lub nazwę firmy zgłaszającego, miejsce na wpisanie ich treści oraz datę i czytelny podpis zgłaszającego. Formularz zawierał także następujące informacje dodatkowe:

- *wniosek, uwagę, zastrzeżenia może złożyć zainteresowana osoba prawna lub fizyczna tylko w formie pisemnej, z wykorzystaniem wzoru druku (ww. formularza),*
- *bezwzględnie obowiązuje podpisanie wypełnionego druku. (...). Formularze bez podpisu nie będą rozpatrywane.*
- *wypełniony druk winien być złożony w terminie 14 dni licząc od dnia zakończenia konsultacji społecznych (...).*
- *wypełniony druk należy złożyć w gminie Nowy Korczyn/Gręboszów⁷ lub przesłać pocztą, faksem lub mailem na adres Promost Consulting.*

Wszelkie uwagi i wnioski (...) należało składać w sekretariacie (...) Urzędu Gminy w Nowym Korczynie/Gręboszowie, z pośrednictwem ww. formularza w terminie do 30 września 2014 r.⁸

[dowód: akta kontroli str. 35-59]

W rezultacie przeprowadzonych konsultacji społecznych, w październiku 2014 r. Promost Consulting opracował analizę społecznej akceptowalności dotyczących planowanych wariantów przebiegu obwodnicy miejscowości Nowy Korczyn – Borusowa, w której umieszczono kserokopie wszystkich wniosków, uwag i zastrzeżeń, które wpłynęły do Promost Consulting w tym także od osób biorących udział w konsultacjach oraz od jednostek samorządowych. Ww. firma projektowa przedstawiła swoje stanowisko w odniesieniu do każdego otrzymanego pisma.

Na łączną liczbę 99 złożonych formularzy, 68 (68,7%) było napisanych tą samą czcionką i miało identyczną treść składającą się z 6 punktów a dane personalne wnioskodawców i podpisy były odręczne.

[dowód: akta kontroli str. 128-130]

Cechą charakterystyczną wszystkich odpowiedzi (stanowisk) Promost Consulting było, że pierwsze zdanie zaczynało się od stwierdzenia, że *przedstawiony wniosek nie został uwzględniony, gdyż według Analizy Wielokryterialnej – Faza Preselekcja, wariantem preferowanym jest wariant nr 3 (niebieski).*

[dowód: akta kontroli str. 131]

W wyniku przeprowadzonej analizy ustalono, że na 99 zgłoszonych uwag, wniosków i opinii: 71 osób popiera wariant 2A, 25 popiera wariant 3, żadna z osób nie wnosi sprzeciwu wobec wariantu 2A, jedna osoba wnosi sprzeciw wobec wariantu 3, dwie osoby nie popierają żadnego z przedstawionych wariantów

[dowód: akta kontroli str. 128]

Na wniosek Wójta z 11 grudnia 2014 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach, wydał 31 grudnia 2014 r. Postanowienie w którym uznał, że *istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko stosownie do wymogów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku w tym z m.in. przedstawienie racjonalnych alternatywnych wariantów(...) najkorzystniejszych dla*

⁷ Planowana droga przebiega także przez sąsiednią gminę Gręboszów (woj. małopolskie)

⁸ Jest to termin zakończenia konsultacji społecznych.

środowiska wraz z uzasadnieniem jego wyboru a także przeprowadzenia analizy dotyczącej możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem.

Ww. Postanowienie zostało przesłane Wójtowi, ŚZDW za pośrednictwem Promost Consulting, pozostałym stronom poprzez obwieszczenie (m.in. Urząd gminy Nowy Korczyn).

[dowód: akta kontroli: str. 60-69]

W Raporcie o oddziaływaniu na środowisko zapisano, że *oddziaływania projektowanej drogi na środowisko będzie występować współbieżnie, tzn. będą występować równocześnie oddziaływania na elementy przyrody, zanieczyszczenia atmosfery, hałas oraz możliwe zanieczyszczenia wód.*

Na podstawie przeprowadzonej analizy oddziaływania poszczególnych wariantów stwierdzono, że *wariant wskazany jako preferowany do realizacji jest wariantem najkorzystniejszym dla środowiska jako całości, a także korzystny dla większości analizowanych komponentów⁹*

[dowód: akta kontroli: płyta CD str. 223-233, str. 150-160]

26 stycznia 2015 r. Wójt wydał *Zawiadomienie-Obwieszczenie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.*

Ww. obwieszczenie było umieszczone w BIP i na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy od 26 stycznia do 25 lutego 2015 r. Obwieszczenia zostały również wywieszone w Urzędzie Gminy Opatowiec i Gręboszów oraz w miejscowościach: Hubienice, Kozłów, Grotniki Duże, Stary Korczyn, Winiary, Podzamcze, Ucisków

[dowód: akta kontroli: str. 70-81]

Postanowieniem z 6 lutego 2015 r. Wójt stwierdził obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko projektowanej obwodnicy stosownie do wymogów określonych w art. 66 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku w tym m.in. *konieczność przedstawienia racjonalnych, alternatywnych wariantów (...) w najkorzystniejszych dla środowiska wraz z uzasadnieniem jego wyboru a także przeprowadzenie analizy możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem.*

Ww. Postanowienie zostało przekazane Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Kielcach, Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Busku-Zdroju oraz wszystkim ww. stronom postępowania w trybie art. 49 KPA.

[dowód: akta kontroli: str. 82-99]

Ww. postanowienie było umieszczone w formie obwieszczenia w BIP Urzędu Gminy w Nowym Korczynie i na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy od 17 lutego do 16 marca 2015 r. oraz wywieszone w ww. miejscowościach.

Obwieszczenie zawierało informację, że zebraną w sprawie dokumentacją można zapoznać się w Referacie Infrastruktury Technicznej, Gospodarki Przestrzennej, Ochrony Środowiska i Mienia Komunalnego Urzędu Gminy w Nowym Korczynie, pok. Nr 12 w godz. 7⁰⁰ do 15⁰⁰.

[dowód: akta kontroli: str. 100-110]

Postanowieniem 11 lutego 2015 Wójt zawiesił postanowienie w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, do czasu przedłożenia przez wnioskodawcę raportu o oddziaływaniu na środowisko, które zostało doręczone stronom postępowania oraz umieszczone w BIP i wywieszone na tablicach ogłoszeń.

[dowód: akta kontroli: str. 111-113]

⁹ Porównanie wariantów wykonano w formie analizy wielokryterialnej, obejmującej 18 różnych wskaźników środowiskowych.

Promost Consulting przekazał raport o oddziaływaniu na środowisko 16 marca 2016 r. i ponownie zwrócił się do Wójta o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowej inwestycji. Wójt obwieszczeniem z 30 marca 2015 r. poinformował o otrzymaniu raportu i możliwości składania uwagi wniosków do jego treści w siedzibie Urzędu Gminy w Nowym Korczynie

Ww. obwieszczenie było umieszczone w formie w BIP Urzędu Gminy w Nowym Korczynie (od 30 kwietnia 2015 r.), na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy oraz wywieszane w ww. miejscowościach od 2 kwietnia do 20 kwietnia 2015 r.

[dowód: akta kontroli: str. 114-127]

Zorganizowane zostały również spotkania z mieszkańcami gminy Nowy Korczyn i Opatowiec oraz gminy Gręboszów.

W zawiadomieniu o spotkaniu 8 marca 2016 r. z mieszkańcami Nowego Korczyna, Grotnik Dużych, Pozamcza, Podraja, Łęki i Uciskowa, Wójt poinformował, że wezmą w nim udział *kompetentne osoby z Zarządu Dróg Wojewódzkich w celu udzielenia wyczerpujących wyjaśnień dotyczących toczącego się postępowania z udziałem społeczeństwa w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla budowy obwodnicy Nowy Korczyn-Borusowa,*

[dowód: akta kontroli str. 161]

W sprawozdaniu z ww. spotkania w którym wzięło udział 53 osoby napisano m.in., że *celem spotkania było nawiązanie dialogu pomiędzy mieszkańcami, władzą samorządową, ŚZDW oraz wykonawcą opracowania tj. firmą Promost Consulting. Podkreślono, że przy projektowaniu obwodnicy duże znaczenie ma wiedza mieszkańców o występujących problemach a także sposobów ich rozwiązania (...), a także przekazanie informacji dot. całego procesu wyboru wariantu preferowanego tj. wielokryterialnej analizie oraz ostatecznej klasyfikacji (...). Zasadniczym celem spotkania jest dopięcie rozwiązań nowego przebiegu drogi wojewódzkiej 973, która nie będzie antagonizować społeczności Nowy Korczyn, a także zwiększać akceptację dla ww. inwestycji*

W trakcie spotkania przedstawiciele projektanta przedstawili trzy warianty obwodnicy oraz *szczegółowe rozwiązania sytuacyjne wariantu 3, a po tej prezentacji mieszkańcy zadawali pytania. Poinformowano również, że do 11 marca 2016 r. będzie można składać kolejne wnioski z uwagami i zastrzeżeniami w formie pisemnej. Sprawozdanie nie zawiera informacji, czy na tym spotkaniu odpowiadano na pytania mieszkańców.*

[dowód: akta kontroli str. 162-169]

Po ww. spotkaniu do Wójta wpłynęły dwa apele podpisane łącznie przez 202 osoby, w którym stwierdzono, że *budowa (...) zgodnie z wariantem nr 3 nie posłuży w żaden sposób mieszkańcom, ponieważ proponowana w tym wariacie nowa droga przebiegać będzie przez tereny o bardzo wysokim ryzyku powodzi (co kilka lat ogłaszana jest ewakuacja (...), przebiega w sąsiedztwie realizowanej inwestycji rekreacyjnej (...) oraz w bezpośrednim sąsiedztwie domów mieszkalnych, co spowoduje pogorszenie warunków życia mieszkańców oraz podzieli miejscowości Grotniki Duże i Podzamcze ma dwie części (...)) przez co ludność mieszkająca w tej za obwodnicą będzie społecznie wykluczona.*

[dowód: akta kontroli str. 170-178, 193-198]

Dwa pisma zostały złożone indywidualnie przez osoby fizyczne i dotyczyły podziału działek.

[dowód: akta kontroli str. 199-202]

Wójt udzielił 11 marca 2016 r. jednobrzmiących odpowiedzi kierując pisma do sołtysów wsi Podzamcze, Podraje, Łęka, Grotniki Duże, Nowy Korczyn, Borusowa, Gręboszów oraz radnego Rady Gminy ze wsi Łęka [...] ¹⁰. W ww. piśmie przekazał znane już wcześniej informacje i stanowisko firmy Promost Consulting dot. zagrożeń o których pisali zaniepokojeni mieszkańcy. Wójt podkreślił również, że *gmina Nowy Korczyn nie jest samorządem, który realizuje przedsięwzięcie, a jedynie zobowiązana jest do prowadzenia postępowania administracyjnego w tym zakresie na podstawie złożonego wniosku przez SZDW.*

[dowód: akta kontroli str. 203-217]

W podsumowaniu zgłoszonych postulatów zgłoszonych po ww. spotkaniu 8 marca 2016 r. ustalono, że wariant 2A uzyskał poparcie 148, przy braku sprzeciwu, wariant 3 (preferowany) nie uzyskał żadnego poparcia, a jego realizacji sprzeciwiło się 148 osób, Wariant 1 nie uzyskał żadnego głosu sprzeciwu i żadnego poparcia.

Zamieszczone zostały również krótkie uzasadnienia dla przedstawionych wszystkich trzech wariantów, takie same jak we wcześniejszych uzasadnieniach załączonych do wcześniejszych kwestionariuszy.

[dowód: akta kontroli str. 164-165]

W sprawozdaniu ze spotkania w dniu 8 marca 2016 z mieszkańcami gminy Gręboszów w którym wzięło udział 58 osób, zawarto te same informacje, które zostały zawarte w sprawozdaniu ze spotkania z mieszkańcami gminy Nowy Korczyn i Opatowca.

W podsumowaniu zgłoszonych postulatów zgłoszonych po tym spotkaniu ustalono, że wariant 1 i wariant 2A uzyskały poparcie po 87 głosów, przy braku głosów przeciwnych a wariant 3 (preferowany) nie uzyskał żadnego poparcia a jego realizacji sprzeciwiło się również 87 osób.

Zamieszczone zostały również krótkie uzasadnienia dla przedstawionych wszystkich trzech wariantów, takie same jak we wcześniejszych uzasadnieniach załączonych do wcześniejszych kwestionariuszy.

[dowód: akta kontroli str. 179-186]

Również mieszkańcy wsi Borusowa w piśmie z dnia 9 marca 2016 r. do Wójta Gminy Nowy Korczyn poparli *lokalizację przeprawy mostowej oraz obwodnicy w wariantach 1 lub 2, natomiast budowa wg wariantu 3 podzieli naszą wieś i parafię, (...) utrudni dojazd do kościoła (...) a także prowadzenie (...) gospodarstw rolnych.* Ww. list podpisało 87 osób.

[dowód: akta kontroli str. 187-191]

Apel do Wójta wystosowali także mieszkańcy Nowego Korczyna (81 podpisów), wyrażając *stanowczy sprzeciw budowie drogi w wariantach 3 i akceptacji wariantu 2.*

[dowód: akta kontroli str. 187-191]

Wójt 11 marca 2016 r. wydał Decyzję o środowiskowych uregulowaniach dla przedmiotowej inwestycji, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, uwzględniając wniosek SZDW, działającego za pośrednictwem Promost Consulting Uzasadniono, że za nałożeniem takiego rygoru *przemawia interes społeczny w rozumieniu art. 108 § 1 KPA.* Ww. decyzja dotyczyła przebiegu obwodnicy

¹⁰ NIK dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1764) ze względu na ochronę prywatności osób fizycznych.

w wariantcie 3 preferowanym. W jej uzasadnieniu Wójt pobieżnie skomentował zarzuty podnoszone przez społeczność lokalną oraz organizacje ekologiczne, ale ich nie zaakceptował. Nie odniósł się również do postulatu przeniesienia obwodnicy na zachodnią część Nowego Korczyna i Borusowej i budowy nasypów, co było postulatem niezwykle ważnym dla lokalnej społeczności w związku z m.in. zagrożeniem powodziowym.

[dowód: akta kontroli str. 232-303]

Od ww. decyzji zostały złożone odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (SKO) w Kielcach.

Wójt poinformował, że ww. odwołania znajdują się w posiadaniu SKO i zostały przekazane za pośrednictwem Urzędu Gminy w Nowym Korczynie.

[dowód: akta kontroli str. 304]

Wójt złożył 13 kwietnia 2016 r. do SKO pismo w którym ustosunkował się do treści złożonych odwołań w tym m.in., że *nie miały miejsca podnoszone w odwołaniu rażące błędy na etapie konsultacji społecznych, bowiem wbrew stwierdzeniom odwołujących się społeczeństwo było powiadamiane o każdym etapie postępowania (...) w BIP oraz na tablicach ogłoszeń (...) a w toku postępowania umożliwiono (...) możliwość wypowiedzania się, a do uwag odniesiono się w wydanej decyzji. Informacje (...) o planowanym przedsięwzięciu były podane już w roku 2014. Ponadto ustawa (...) nie obliuguje do zmiany rozwiązań projektowych na zgodne z postulatami społeczeństwa.*

[dowód: akta kontroli str. 305--312]

Wójt 19 kwietnia 2016 r. zawiadomieniem-obwieszczeniem zamieszczonym w BIP oraz tablicach ogłoszeń, poinformował mieszkańców o złożonych do SKO odwołaniach.

[dowód: akta kontroli str. 313-315]

SKO, Postanowieniem z 22 kwietnia 2016 r. postanowiło wstrzymać z urzędu wykonanie ww. decyzji , *ponieważ zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że jest ona wadliwa.*

[dowód: akta kontroli str. 316-317]

SKO, po rozpatrzeniu odwołań, uchyliło zaskarżoną decyzję organu I instancji w całości i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia przez ten organ uzasadniając m.in., że *taki sposób postępowania z udziałem społeczeństwa wskazuje, że był przez organ I instancji jedynie pozorowany, a nie faktycznie przeprowadzony oraz, że doszło do naruszenia uprawnień społeczności lokalnej do udziału w postępowaniu.*

[dowód: akta kontroli str. 318-336]

Realizacja inwestycji na etapie była przedmiotem zainteresowania radnych Rady Gminy Nowy, którzy na sesjach składali interpelacje i zapytania:

- Sesja Rady Gminy z 27 sierpnia 2014 r: Wójt poinformował, że *planowane są zebrania z mieszkańcami w ramach konsultacji społecznych, mających na celu omówienie wariantów przebiegu obwodnicy (...). Trwają prace projektowe w tej sprawie oraz konsultacje społeczne.*

[dowód: akta kontroli str. 220-221]

- Sesja Rady Gminy z 6 marca 2015 r: Na pytanie sołtys Grotnik Dużych czy *obwodnica będzie przechodzić przez tę miejscowość, wójt odpowiedział, że w chwili*

obecnej nie ma koncepcji, którymi działkami będzie przebiegać obwodnica, czy będzie to wariant wschodni, czy zachodni (...)

[dowód: akta kontroli str. 218-219]

- Sesja Rady Gminy z 2 marca 2016 r: Sołtys Podzamcza poinformował, że w związku z planowaną budową obwodnicy wraz z sołtysem Podraja złożyli wniosek o zorganizowanie spotkania z mieszkańcami. Wójt zapewnił, że takie spotkanie zostanie zorganizowane.

[dowód: akta kontroli str. 222]

- Sesja Rady Gminy z 25 kwietnia 2016 r: Radny [...] ¹¹ złożył wniosek o zwołanie nadzwyczajnej sesji Rady Gminy w sprawie budowy obwodnicy i zadał następujące pytania:

- jak to możliwe, że rok temu na 4 sesji Rady Gminy w marcu (6 marca 2015 r.) wójt nie wiedział jaki wariant będzie wybrany, po czym w marcu bieżącego roku wydana została decyzja na 70 stron, w której preferowany jest wariant wschodni

- w jakim celu 8 marca przeprowadzone zostały konsultacje społeczne, skoro mimo sprzeciwu mieszkańców 3 sołectw dla wariantu 3, pod którym podpisało się 160 mieszkańców, 11 marca wójt podpisał uwarunkowania środowiskowe a nadając decyzji rygor natychmiastowej wykonalności sprzeniewierzył się do woli wyborców,

Odpowiadając na ww. pytania wójt gminy odpowiedział m.in., że w kwestii decyzji środowiskowej ma obowiązek wydać pozytywną decyzję (...) nawet jeśli decyzja ta nie jest zgodna ze stanowiskiem społeczeństwa (...) Zaznaczył, że na początku 2015 r. pracownicy Urzędu ani Wójt nie wiedzieli jaki wariant będzie wybrany, dopóki nie zostały zgromadzone niezbędne dokumenty. Uzgodnienia Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie i Kielcach pojawiły się dopiero w styczniu 2016 r. a Wójt wydał decyzję w marcu.(...).

Na pytanie sołtysa Podzamcza, dlaczego inwestor ani razu nie pokazał się na naszym terenie i nie wytłumaczył mieszkańcom, dlaczego ten wariant został wybrany, wójt przypomniał, że na początku marca zorganizowane było spotkanie, na którym był zarządca dróg wojewódzkich na którym wyjaśniono, że prawie rok trwały uzgodnienia dot. wyboru wariantu obwodnicy.

[dowód: akta kontroli str. 224-226]

- Sesja Rady Gminy 24 czerwca 2016 r.: Na zadane przez radnego R. pytanie, czy wójt ma zamiar podjąć jakieś kroki w związku z uchycieniem w całości decyzji środowiskowej dot. tej inwestycji wójt odpowiedział, że to nie on prowadzi postępowanie administracyjne i do 23 lipca czeka na ruch inwestora.

[dowód: akta kontroli str. 227-228]

- Sesja Rady Gminy 18 lipca 2016 r. Radny R. zadał pytania: dlaczego wójt wskazał grunty wspólnoty gminnej pod budowę obwodnicy i jakie jest stanowisko wójta w sprawie złożonego pisma o interwencję w ŚZDW w sprawie zmiany wariantu obwodnicy? Odpowiadając, wójt wyjaśnił, że koncepcja wielowariantowa obwodnicy z preferencją na wariant wschodni nie brała pod uwagę przez czyje konkretnie przebiega pola (...) a wszelkie pytania radny powinien kierować do Biura Projektowego ŚZDW, gdzie zostało skierowane pismo Pana R. Wójt nie ma możliwości zmiany wariantu obwodnicy, może to zrobić jedynie inwestor.

Nawiązując do ww. wypowiedzi wójta radny R. zarzucił mu, że nie czytał decyzji środowiskowej, którą sam podpisał, skoro stwierdził, że obwodnica przecina ponad

¹¹ Patrz przypis 10.

100 działek a decyzja temu zaprzecza oraz zarzucił wójtowi, że nie prowadził konsultacji społecznych dotyczących budowy obwodnicy w wariancie wschodnim.

[dowód: akta kontroli str. 229-231]

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia stycznia 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Dyrektor
Grzegorz Walendzik